

Palade Lasteaial täitus 40. aasta

Palade lasteaed on armas pisike puumaja, mis varem oli vana rehelihamu. Selles majas on laste eest hoolt kantud juba pea pool sajandit ning nii mõnigi tänane lasteaiakasvataja on ise oma koolieelset pisipõnnielu selles majas nautida saanud. Rõõmu teeb see, et vald plaanib teostada lasteaias majas ulatuslikku renoveerimist ja ehitustöid.

Veidi ajaloost ja tänapäevast

Lasteaed avati 26. oktoobril 1976 ning algul nägi töönadal välja selline, et lapsed toodi lasteaiada esmaspäeva hommikul ning viidi jälle koju alles reede õhtul. Siis oli praegune lasteaiajuhataja Sirje veel kasvataja ja tema sõnul muutus alles 1978. aastast lasteaias käimine nii, et lapsi hakati koju viima ka kolmapäeviti. Päevahoiule mindi üle 1979.

Lasteaia esimesel tegutsemisaastal oli lapsi 15 ning personal viieliikmeline: Lehti Heinapuu oli juhataja, Sirje Reinal, Eve Esko ja Aasa Kivistu olid kasvatajateks, abiliseks Marie Singi, keda kutsuti „tädi Marie“-ks. Lasteaed tegutses siis veel vaid hoone paremas tiivas, sest vasakus tiivas oli kolhoosi klubi, keskel kaks võõrastetuba ja loomaarst dr. Arro eluase. Lasteaed sai kogu maja enda käsutusse siis, kui lapsi oli nii palju, et ühest tiivast väheks jäi ja see toimus 70ndail aastail. Sirje meenutab, et lasteaias on korraga olnud kõige rohkem 35 last, mis ka eelmisel aastal palju alla ei jäänud, s.t. lasteaias oli 26 last ja see omakorda andis tunda, et nii hakkab võrdlemisi kitsaks jääma. Sirje ise on selle maja juhataja aastast 1976. Praegu käib Palade lasteaias 22 last ja oodata on, et neid võib veel juurdegi tulla. Kõige noorem kasvandik saab detsembris kaheaastaseks, koolieelikuid on 6 ning neist aasta nooremaid 5. Vanemate lastega tegeleb õpetaja Imbi Aun ja noorematega Ruth Suviste, kasvataja abina töötab Aire Reinal, majahoidjana Riina Lohvard, osalise töökoormusega muusikaõpetajana Jaanika Palkman ning kokatädi on Sirje Engso. Kaks korda nädalas käib majas ka logopeed.

Laste kasutuses on hetkel kaks rühmaruumi, söögituba, riietusruum, pesuruum ja WC. Laste endi lemmikpaigaks on siiski kodune lasteaiaku, kus palju ruumi müramiseks, kiikumiseks ja ka liivakastimängudeks. Liikumistund toimub Palade Põhikooli võimlas. Lisaks on viie- ja kuueaastastel lastel üks emakeeletund koolimajas ning sel aastal lisandub sellele eale kohane arvutiõpe. Kaks korda kuus käivad lapsed ujulas ning kord

nädalas on tantsutreening, mille juhendajaks valla kultuuritöötaja. Kõik huviringid on tasuta ning lasteaias kohatasu Pühalepa vallas ei ole ja lapsevanema kanda jääb vaid söögiraha, sest ülejäänud maksab vald. Sirje sõnul on lapsevanemad lasteaiaga rahul.

Juubelinädal

Kestusega 22.–26. oktoober sai välja kuulutatud Palade lasteaiajuubelinädal, mille jooksul toimus palju põnevaid lastele kui ka täiskasvanutele. Nii avas lasteaed oma ukseid kõigile endistele kasvandikele ja ka kolleegidele, oodatud olid aga ka kõik teised külalised, kes lasteaias vastu huvi tundsid ja sisse piiluda soovisid. Selleks puhuks oli seintele üles riputatud väike näitus vanadest fotodest ja maja hubaselt sügisvärvidega dekoreeritud. Kolmapäeval kutsuti sünnipäeva puhul külla ka Suuremõisa lasteaias lapsed, et üheskoos Kloun Ummi nalja ja tsirkust nautida. See oligi lastele kogu sünnipäevanädala jooksul suurimaks ja meeldejäävaks päevaks. Neljapäeval aga valmistusid lapsed ise emmedele ja issidele esinema ning piduõhtu lõppes toredate tordisöömisega. Reedel oodati külla valla esindust ja kunagisi kolleege ning pisikestele esinejatele lasteaiast olid appi tulnud Palade Põhikooli tüdrukud koos esimese klassiga — enamus neist kunagised Palade lasteaias kasvandikud.

Klaire Kink,
kultuuritöötaja

PARIM RAAMATUKOGUHOIDJA HIIUMAAL 2007 — ENE VANNAS

Igal aastal 30. oktoobril kuulutatakse üle Eesti välja maakonna parimad raamatukoguhoidjad ning Hiiumaa parimaks valiti Ene Vannas Palade rahva-

raamatukogust. Selline „Maaraamatukoguhoidjate päev“ toimub tänavu juba seitsmendat korda ning viiakse läbi Valgas.

Selleks puhuks on Kärkla raamatukogu juhataja Marika Vösamaa Enest ja tema toimetamistest kokku pannud tore slaidiesitluse, mida ise Valgas parimate tunnustamisel tutvustab. Marika sõnul pälvis sel aastal tunnustamist just Ene, keda teatakse tegelikult kui hästi tagasihoidlikku ning samas äärmiselt töökast ja teotahelist inimest, kuid kes on jõudnud toimetada samaaegselt paljude erinevate asjadega — raamatukogujuhataja töökohustused pole ainukesed, millega Ene töö ajal tegeleb, tema kureerida

jääb veel kooli raamatufond, samuti on ta Palade Loodushariduskeskuse administraator.

Koolis aitab ta aktiivselt kaasa T.O.R.E liikumisele, olles ise üks selle liikmeid. Peale noortega tegelemise hobi armastab Ene laulda Pühalepa kiriku naiskooris „Anna“ ja Kärkla kammerkooris „Carina“. Marika Vösamaa kiidab Ene ettevõtlikkust ja huvitavaid ideesid, sest kõike seda, mis eelpool kirjeldatud, teeb ta õpingute kõrvalt. Ene õpib Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias raamatukogunduse ja infoteaduse eriala.

Klaire Kink,
kultuuritöötaja

Info vallavalitsuse istungitest

15. august 2007

1. Anti välja ehitusluba Toomas Tubile ehitise laiendamiseks asukohaga Künka kü, Tubala küla.
2. Anti välja projekteerimistingimused Jari Lindroosile lauri ala teenindava hoone ja paadikuuri projekteerimiseks asukohaga Roograhu kü, Hiessaare küla.
3. Anti välja projekteerimistingimused aktsiaseltsile Raunistal tuulemõõtemastide projekteerimiseks asukohaga Suitsu-Nigula kü, Tempa küla.
4. Anti välja projekteerimistingimused aktsiaseltsile Raunistal tuulemõõtemastide projekteerimiseks asukohaga Hermisto kü, Suuremõisa küla.
5. Anti välja projekteerimistingimused Ergo Tubalale elamu projekteerimiseks asukohaga Valgoja kü, Kalgi küla.
6. Otsustati võtta vastu Vahtrepa küla Ojade kinnistu detailplaneering ja kuulutada välja detailplaneeringu avalik väljapanek 27.08.2007 kuni 10.09.2007 Pühalepa vallamajas.
7. Otsustati võtta vastu Värssu küla Teeääre kinnistu maa-ala detailplaneering ja kuulutada välja detailplaneeringu avalik väljapanek 27.08.2007 kuni 10.09.2007 tööpäevadel kell 10.00–16.00.
8. Otsustati anda nõusolek osäühingule Hiiu Autotrans jäätmeloa väljastamiseks Pühalepa vallas ohtlike jäätmete kogumiseks ja veoks ning olmejäätmeveoks majandus- või kutsetegevusena.
9. Anti luba osäühingule Firestudio ilutulestiku korraldamiseks klasside III ja IV pürotehnilise tootega Hausma külas Hausma Hostelis 18.08.2007 kell 22.30–23.00.
10. Otsustati maksta välja täiendava lapsetoetuse esimene ja teine osa ühele isikule summas 2000 krooni.

19. september 2007

1. Anti nõusolek Hausma küla Oskari kinnistu jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
2. Anti nõusolek Hausma küla Kaarli kinnistu 1. maatüki jagamiseks kolmeks eraldi reaalosaks.
3. Anti nõusolek Paluküla Jürna kinnistu 2. maatüki jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
4. Anti nõusolek Hagaste külas riigiomandisse taotletava maaüksuse nr 592 nimetamiseks Jüriks.
5. Võeti vastu korraldus ostueesõigusega erastamiseks Linnumäe külas OÜ Dagofor'ile (48159 m²).

6. Otsustati mitte alata Hausma külas Vana-Tooma 5. maatüki (katastritunnus nr 63901:001:3305) maa-ala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilist hindamist.
7. Võeti vastu Aruküla Mere kinnistu detailplaneering ja kuulutati välja detailplaneeringu avalik väljapanek 03.10.2007 – 17.10.2007 Pühalepa vallamajas.
8. Nõustuti ettepanekuga määrata Värssu küla Teeääre kinnistu detailplaneeringus planeeritav tee servituut Nõmme kinnistule sissesõiduks.
9. Otsustati alata Kuri koolis Kuri Kooli kü detailplaneeringu koostamine eesmärgiga määrata krundi ehitusõigus ja hoonestusala; olemasolevate hoonete rekonstrueerimine; haljastuse ja heakorra põhimõtete määramine.
10. Otsustati alata Hellamaa külas Pärdi detailplaneeringu koostamine eesmärgiga jagada maatükk kuni 4 krundiks; kruntide ehitusõiguse ja hoonestusala määramine; olulisemate arhitektuuri nõuete seadmine.
11. Otsustati mitte alata keskkonnamõjude hindamist Undama külas Tõnise kinnistule planeeritava 300-pealise lihaveselauda, tahkesõnnikuhoidla ja koresöödahoidla rajamise korral.
12. Anti välja projekteerimistingimused Arne Koklale 300-pealise lihaveselauda, tahkesõnnikuhoidla ja koresöödahoidla projekteerimiseks asukohaga Undama küla Tõnise kinnistu.
13. Anti välja osäühingule Moonsund Eco projekteerimistingimused kahe puhkemaja projekteerimiseks, asukohaga Valipe küla Kuta kü.
14. Anti välja ehitusluba Toomas Kae-vule elamu rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks asukohaga Viilupi küla Tammesalu kü.
15. Otsustati maksta toetust viiele isikule summas 6775 krooni.
16. Otsustati maksta täiendavat lapsetoetust ühele isikule summas 2000 krooni.
17. Arutati kodanike avaldusi.

10. oktoober 2007

1. Võeti vastu korraldus vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusse andmise kohta Suuremõisa külas — maaüksus nr 633 nimetusega Jadad, üldpinnaga 15,4 ha.
2. Anti nõusolek Soonlepa küla Mäni kinnistu 2. maatüki jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
3. Anti nõusolek Vahtrepa küla Veomaa A-291 kinnistu jagamiseks kolmeks eraldi reaalosaks.

4. Anti nõusolek Kerema küla kinnistu „Vanatoa juurdelõige” jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
5. Anti nõusolek Kõlunõmme küla Mihkel Sülluste kinnistu 1. maatüki jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
6. Anti nõusolek Loja küla Kaasiku kinnistu 1. maatüki jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
7. Anti nõusolek Soonlepa külas kinnistu „Kodumägi” jagamiseks kolmeks eraldi reaalosaks.
8. Anti nõusolek Nõmba küla katastritunnuse „Kärdla Metskond M-34” jagamiseks kaheks eraldi reaalosaks.
9. Anti nõusolek Arukülas riigiomandisse taotletava maatüki nimetamiseks Kardheinaks.
10. Võeti vastu Vahtrepa küla Leemendi ja Väike-Leemendi kinnistute detailplaneering ja kuulutati välja detailplaneeringu avalik väljapanek 23.10.2007 – 06.11.2007 Pühalepa vallamajas.
11. Võeti vastu Suuresadama küla Kännu kinnistu detailplaneering ja kuulutati välja detailplaneeringu avalik väljapanek 23.10.2007 – 06.11.2007 Pühalepa vallamajas.
12. Võeti vastu Linnumäe küla kinnistu „Linnumäe 12” detailplaneering ja kuulutati välja detailplaneeringu avalik väljapanek 23.10.2007 – 06.11.2007 Pühalepa vallamajas.
13. Võeti vastu Kuri küla Kadaka kinnistu detailplaneering ja kuulutati välja detailplaneeringu avalik väljapanek 23.10.2007 – 06.11.2007 Pühalepa vallamajas.
14. Anti nõusolek Kadi Kullile mittekandva vaheseina lammutamiseks, asukohaga Lõpe küla, kontorimaja korter nr 7.
15. Anti nõusolek Helju Küttimile kamina ehitamiseks asukohaga Lõpe küla elamu nr 4 korter 7.
16. Anti välja kirjalik nõusolek Aivar Kütile sauna püstitamiseks, asukohaga Paluküla Väike-Küti kü.
17. Anti välja ehitusluba aktsiaseltsile Raunistal ajutise ehitise (tuulemõõtemasti) ehitamiseks tähtajaga 1 aasta, asukohaga Suitsu-Nigula kü, Tempa küla.
18. Anti välja ehitusluba aktsiaseltsile Raunistal ajutise ehitise (tuulemõõtemasti) ehitamiseks tähtajaga 1 aasta, asukohaga Hermisto kü, Suuremõisa küla.
19. Anti välja ehitusluba osäühingule Karuorava kvartalisese tee rajamiseks asukohaga Tubala küla Priidu tee kü.
20. Anti välja ehitusload Pühalepa Vallavalitsusele ehitise rekonstrueerimiseks.

seks asukohaga Suuremõisa küla Uus tn 4 krt 1 ja Uus tn 6 krt 8.

21. Anti välja ehitusluba osäühingule Orjaku Mõisakoha puhkemaja püstitamiseks asukohaga Hiiessaare küla Väike-Laheääre kü.

22. Anti välja ehitusluba aktsiaseltsile Tallinna Kaubamaja Kinnisvara sidekanalisatsiooni trassi ehitamiseks asukohaga Linnumäe küla lõigul Linnumäe tänav – Selveri katastriüksus.

23. Anti välja projekteerimistingimused August Elmile garaaži ehitamiseks asukohaga Suuremõisa küla Nauri kü.

24. Anti välja kasutusluba Suuremõisa bussiootepaviljonile asukohaga Suuremõisa külas.

25. Anti välja kasutusluba Hellamaa bussiootepaviljonile asukohaga Hellamaa külas.

26. Võeti vastu Pühalepa valla keskosa piirkonna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne. Aruandega saab tutvuda 23.10.2007 kuni 13.11.2007 Pühalepa vallamaja saalis Tempa külas tööpäevadel kell 9.00–16.00 ja valla koduleheküljel www.pyhalepa.hiiu.ee. Aruande

kohta saab ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi esitada avaliku väljapaneku aja jooksul kirjalikult Pühalepa Vallavalitsusele või e-posti teel valitsus@pyhalepa.hiiu.ee. Aruande avalik arutelu toimub 16.11.2007 kell 13.00 Pühalepa vallamaja saalis.

27. Otsustati maksta toetust ühele isikule summas 1500 krooni.

28. Otsustati määrata hooldaja ühele isikule.

29. Eraldati 8000 krooni reservfondist Palade Lasteaia 40.-nda aastapäeva ürituste läbiviimiseks.

Toimetusi vallas 2007.a suvel

- Palade Põhikooli keskküttesüsteemile teostati kapitaalremont. Välja vahetati kõik vanad küttekehad ja torustikud. Tööd rahastati Majandusministeeriumi energiasäästufondist ja valla eelarvest.

- Palade Põhikooli katuse ja välistreppide remont. Uute korstnapitside ja terrassi ehitus, loomuliku ventilatsiooni ehitus. Rahastati Hasartmängumaksu Nõukogu poolt ja valla eelarvest.

- Suuremõisa spordihoone esise ja noortekeskuse sisehoovi katmine kivistluisega.

- Suuremõisa noortekeskuse diskoruumile ehitati lükanduk-

sed.

- Valmisid ehitusprojektid tänavavalgustuste väljaehitamiseks: Palade ristmik--Kullipesad--Palade Lasteaed ja Suuremõisas kõnnitee Kerve küünist A&O kaupluseni.

- Samuti valmis ehitusprojekt Hellamaa perekeskuse toetatud elamise väljaehitamiseks ja perekeskuse hoonete keskkütte rajamiseks.

- Teostati teeremonte vallas, sealjuures mustkatte alla viidi 1,4 km teid.

- Langetati 26 ohtlikku puud Suuremõisa lossikompleksi ümbruses.

- Paigaldati uued bussiootepavil-

jonid Hellamaal ja Suuremõisas.

- Algatati Palade Lasteaia kapitaalremondi ja laienduse ehitusprojekti tegemine.

- Suuremõisa Lasteaed sai uue aia, uued liivakastid ja korrastati mänguväljak.

- Kõikidesse valla allasutuste hoonetesse ja ruumidesse paigaldati automaatsed tulekahjusignalisatsioonid.

- Algatati tervisespordiraja projekteerimine Kärblast Mängude majast Palukülla suusamäeni. Perspektiivselt kujuneb valgustatud raja pikkuseks 3,5 km. Maksimaalseks kõrguste vaheks jääb 14 meetrit.

Vabariiklik aasta õppija Helle Tikka ja koolitaja Ivo Mänd

12.-st 19. oktoobrini 2007 toimus üle Eesti Täiskasvanud Õppija Nädal, mis sel aastal tähistab oma 10. sünnipäeva. Nädala raames toimusid erinevad elukestvat õpet propageerivad ja tutvustavad üritused üle Eestimaa ja ka Hiiu- ja Saaremaa. Sellega seoses toimusid Hiiu- ja Saaremaal mitmed põnevad ettevõtmised, nagu näiteks E-õppe kursus, käsitöö - ja kunstitoad, õppus muuseumis, karjäärilane nõustamine jpm.

Ka Pühalepa vallas toimusid mõned TÕN-i üritused.

Palade Põhikooli aulas teema all „Kogukond ja kool“ vahendati Soome väikekoolide kogemusi, kõneldi kooli ja kogukonna vahelisest koostööst ja täiskasvanud õppe rollist selles. Korraldajateks olid Palade Põhikool ja külaarengu- selts SAKAS.

Suuremõisa Tehnikumis toimus E-

õppe kursus ning karjäärilane nõustamine.

Täiskasvanud õppija nädal lõpetati 18. oktoobril tunnustusüritusega Suuremõisa lossis, kus tunnustati aasta parimaid täiskasvanud õppijaid ning tänati ka meeldejäävamaid õpetajaid. Aasta õppija tiitli sai Helle Tikka, kes on piiratud nägemise tõttu pidanud õppima uut moodi elama ja kellest räägitakse kui rõõmsameelsest ning tahtejõulisest massaažimeistrist, kes valdab rootsi klassikalist massaaži, jaapani *shin do* ning hiina *tui na* massaažitehnikaid. Sellest ammutab ta elujõudu ja innustab ümberkaudseid oma positiivsusega. Lisaks tegeleb ta hiina tervisevõimlemisega ja õpetab inimesi positiivselt mõtlema.

Aasta õpetaja tiitli pälvis Ivo Mänd – Suuremõisa Tehnikumi puidutöö õppejõud, kes on oma õpilaste poolt väga

austatud ning hinnatud kui hea meister. Ivo kandidatuuri esitas tema tööst lummatud tehnikumi kollektiiv. Ta on osanud ülimalt edukalt kokku viia kaks seni üsna harjumatu asja – mootorsaad ja naisterahvad. Nii ongi Hiiu- ja Saaremaa naissoost vigursaaajad kogunud tunnustust nii siin- kui sealpool merd.

Klaire Kink

Ülemaailmse kirjakirjutamise konkursi pronksmedal

Pühalepa valda

Ülemaailmse Postiliidu (UPU) 2007. aasta rahvusvahelise noorte kirjakirjutamise konkursi Eesti eelvooru parima töö autorile omistati konkursil pronksmedal.

Võidutöö kirjutas 15 aastane Hiiumaa Palade põhikooli nüüdseks lõpetanud õpilane Mariana Köster (õpetaja — Aare Ristmägi).

Konkursitöö tuli kirjutada teemal: „Kujutle, et oled metsloom ja Sinu elupaika ohustavad keskkonna- või kliimamuutused. Kirjuta kõikidele maailma inimestele kiri, milles selgitad, mida nad saavad Sinu ellujäämiseks ära teha.”

Võitjate autasustamine toimub Ülemaailmsel postipäeval, 9. oktoobri ürituste raames. Konkursil osales tänavu 61 riiki. Konkursile edastati riikide rahvusliku eelvooru võitnud töö.

Kirjakonkursi UNESCO poolt moodustatud žürii tunnistas tänavu parimateks:

- ❖ kuldmedal — Sze Ee Lee (Malaisia, 14-aastane);
- ❖ hõbemedal — Margaret Ayieko Grace (Keenia, 14-aastane) ja Wara Sofia Facio Flores (Boliivia, 11-

aastane);

- ❖ pronksmedal — Mariana Köster (Eesti, 15-aastane).

Eesti žürii (Eesti Post koostöös Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusega) poolt leidsid äramärgimist veel Tabasalu Ühisgümnaasiumi õpilaste Kadi Aasa ja Karl-Ruuben Soolepi tööd, õpetaja Niina Peerna ning Jõgeva Ühisgümnaasiumi õpilase Annika Laumetsa töö, õpetaja Inga Reinumägi.

Rahvusvahelise kirjakirjutamise konkursi organiseerimise otsus võeti vastu Ülemaailmse Postiliidu Tokio kongressil (1969) ning esimene võistlus viidi läbi 1971. aastal. Eesti Post kuulutas rahvusliku konkursi välja esmakordselt 1994 ja on seda läbi viinud järjepidevalt igal aastal. Varasemalt on saanud Eesti parim töö rahvusvahelisel konkursil viimati autasu 2002. aastal, kui Tallinna 49. Keskkooli õpilane Kadi Umbleja pälvis hõbemedali, äramärgitud tööde hulka sai Kaiu Põhikooli õpilase Krõõt Kiviste kiri (1997).

2008. aasta UPU/UNESCO 37. rahvusvahelise noorte kirjakirjutamise konkursi teema on „Kirjuta kellelegi kiri sellest, miks maailm

vajab tolerantsust”. Täpsemat informatsiooni konkursi tingimuste kohta leiate Eesti Posti kodulehel www.post.ee.

AS Eesti Post pressiteade
www.post.ee

Mariana Köster

Mida uut on Palade raamatukogus

Sellel kevadel sai Palade raamatukogu uued ja ilusad ruumid Palade koolimaja esimesel korrusel. Sellest olid külainimesed ja raamatukogu töötajad ammu unistanud. Sisepäas raamatukokku on koolimaja otsaust. Ei ole vaja enam teisele korrusele ronida ega vahetunnil õpilaste kadalippu läbida, mis paljudele vastumeelne oli.

Ruumi on rohkem, eraldi on ruum lastele, perioodikale, koos on looduskeskuse teatmukogu ja AIP-i arvutid.

Raamatukogul on oma kodulehekül www.zone.ee/paladermtk/, kust võib leida infot raamatukogu tegemiste, tellitava uudiskirjanduse ja lahtiolekuaegade kohta. Raamatufond on sisestatud elektronkataloogi URRAM, nii on võimalik kõigil soovijail juba kodus arvuti vahendusel näha, kas soovitud raamat on raamatukogus olemas või mitte. Elektronkataloogi pääseb samuti läbi raamatukogu kodulehe või veebiaadressilt www.lugeja.ee.

Septembris alustas raamatukoguhoidjana tööd Anne-Reet Maiman, kes tõi endaga kaasa ka uusi mõtteid, kuidas raamatuid ja raamatukogu lastele rohkem huvitavaks teha. Elame ju kahjuks ajal, kus raamatu osatähtsus laste, samuti ka täiskasvanute hulgas kiirelt langeb. Alustasime siis esialgu kõige väiksematest raamatusõpradest.

Kaks korda kuus laupäeviti toimuvad raamatukogus lastehommikud, kus me loeme, joonistame ja meisterdame. Esimesel kokkusaamisel oli meid veidi vähe, aga loodame, et huvilisi tuleb juurde. Sel kuul saame kokku laupäevadel, 10. ja 24. novembril kell 11.00.

Huvitavaid tegevusi on toimunud ja toimumas sel sügisel veelgi. Tähistasime ettelugemispäeva. See aasta on Astrid Lindgreni 100. sünniaasta, nii sai ettelugemispäeva tekstidki valitud just A. Lindgreni raamatutest. Toredateks lugejateks olid Karmen Aasma ja Victoria Koljadko.

23. oktoober oli Eesti raamatu päev, siis oli raamatukogus näitus „Eesti raamat läbi aegade“. Palade raamatukogus on olemas pä-

ris korralik vanade raamatute kogu.

14. novembril tähistame Astrid Lindgreni sünniaastapäeva, sel päeval toimub kõikides Hiiumaa koolides Lindgreni raamatute teemaline viktoriin. Viktoriin on võistkondlik, kuid kel soovi, võib ka üksi osaleda. Parimatele auhinnad! Nii et tuleb vanad head Lindgreni jutud taas üle vaadata.

Ootame kõiki suuri ja väikseid raamatusõpru raamatukokku.

Ene Vannas
Raamatukogu juhataja

Väiksed raamatusõbrad lastehommikul:
vasakult Helen, Jannela, Risto ja Ander

Matkamäng 26. oktoobril 2007

Reedel, 26. oktoobril 2007.a. kogunes Hellamaa Perekeskuse juurde noori rohelistes riietes, erinevad pambud kaasas. Miks? Toimus Kaitseliidu Hiiumaa malevkonna poolt organiseeritud öömatk noortele vanuses 13...18, koostöös HUPS-iga.

Ürituse eesmärgiks oli:

1. kontrollida noorte teadmisi ning füüsilist ettevalmistust matkamängul;
2. propageerida Kaitseliitu ja tema noorteorganisatsioone Kodutütred ning Noored Kotkad;
3. selgitada välja parim võistkond maakonnas.

Hellamaa Perekeskus oli juba uksi sulgemas, kui nende hoone „vallutasid“ rohelistesse riietesse maskeerunud noored Kärblast, Emmastest, Paladelt ja Suuremõisast. Peale kohustuslikku registreerimist ja „nägude mõkerdamist“ sai võistkonnad üles rivistatud ja „näod pildi peale pandud“, kes teab, äkki pärast vaja metsast otsida! Kaitseliidu noorteuht Ulvi Kark-Jaarma luges sõnad peale, kuidas käituda, ja kutsus sõbralikult suhtuma kohalikesse elanikesse.

Punktides olid vastavad tegevused:

- lahendada salakiri ja otsida üles ese, mis ei kuulunud loodusse. Seda võisid ka mitte teha ja võtta vastu 15 trahviminutit.
- hüppepalliga läbi hularõnga täpsust visata ja vastata kaitseliidu-teemalistele küsimustele.
- teha lõke ja sellega läbi põletada nõõrid. Nõõride põletamiseks oli aega 7 minutit ja tuli tuli üles saada 4 tikuga.
- tuli vedada enda kaasa võetud nõõriga autot 6 meetrit.
- laskuda mööda paemurru järsakut ja ronida umbes 7 meetrit mööda kõit, mis asetses 2 puu vahel.
- esmaabi küsimused ja varustuse kontroll.

Loosimise tulemusena määras saatus igale võistkonnale stardijärjekorra. Kell kukkus 18.00 ja startis esimene võistkond „METSAVENNAD“ (Mario

Sepp, Marek Väli, Riho Vahtras). Võistkondadel oli eelnevalt vaja läbida varustuse kontroll, sest metsas peavad kaasas olema ikka ellujäämiseks vajalikud vahendid (rakmed/seljakott, meditsiini-paun, kõis pikkusega 15–20 m, kirves, maskeerimisvahendid, 2 mobiiltelefoni), lisaks veel igal osalejal isiklik varustus (sobiv riietus, joogipudel, kompass, taskulamp, pussnuga, individuaalne esmaabivahend, veidi sööki, vahetussockid).

Iga võistkond startis 10-minutilise intervalliga, järgmisena lendas rajale võistkond „****PÄEV“ (Merili Elmi, Elle Kaugesalu, Anne-Gret Reinu, Anne-Mall Reinu). Kolmandana jättis hoone maha võistkond „METSAMEHED“ (Helina Kruusamägi, Liis Havi, Hendrik Saarnak, Hergo Liiving, Maria Paat). Eelmist võistkonda läksid jälitama võistkond „VÄNDA GÄNGSTER“ (Rasmus Saarna, Priidu Koppel, Mats Kuimets, Mihkel Sülla). Oma valla mehi soosis loos ja nad said rajale viienda võistkonnana „MÕISAKAD“ (Oliver Liir, Kert Vilt, Riho Havi, Revo-Kaur Kreegi, Toivo Sikkell). Eelviimasena said tuule tiiba võistkond „KESPU“ (Maria Markus, Maris Pajo, Marie Pajo, Jürgen Puuri, Indrek Varblane). Viimasena lendasid rajale viimasel hetkel koondunud võistkond „KUMMIKOMM“ (Siim Tsarjov, Jarmo Sõnna, Priit Valdman, Tõnis Sõlg).

Eeldasime, et noored läbivad ca 15 km kolme tunniga, kuid eks öised rajad ja ühtlane pimedus eksitas mõttemeeli ning esimesed grupid tulid tagasi peale kella 22. Raja läbimist takistasid vabatahtlikud kaitseliitlased, kes püüdsid noori rajal ja võtsid nendelt ära elutalonge (igal osalejal 3). Ega siis muidu ju ka saanud, kui igas punktis said trahvipunkte veel juurde lisatikkude, küsimustele valesti vastamise eest jne. Lõpetamisel tuli veel enne aja kinni panekut vastata esmaabi-küsimustele, siis kolksatas kell ja aeg läks kinni.

Erinevaid trahviminuteid kokku lüües sai kõige parema tulemuse kodukootud võistkond „MÕISAKAD“ ajaga 5:28, neid jälitasid teise ja kolmanda koha saavutanud kohalikud e Palade võistkond „KUMMIKOMM“ ajaga 5:39 ja Suuremõisa võistkond „METSAMEHED“ ajaga 5:39. Võta sa kinni, kas kaitsevad oma kodumetsad ja tuttavad rajad või on meie Pühalepa noored tõelised metsavennad ja metsamehed. Kõik osalejad said diplomi oma võistkonna fotoga, mis tõendas, et noored on läbinud ca 15 km pikkuse raja. Autasustamise ajaks tulid kohale meie vallavanem Ants Orav ja õpetaja Antti Leigri.

Täname kõiki vapraid noori, kes ei pidanud paljaks ennast soojast kodust välja ajada ja tulla seilama öisesse metsa. Samuti au ja kiitus meie vabatahtlikele, kes aitasid kaasa ürituse kordaminekule — Klaire Kink, Karin Rimmelkoor, Linda Heinapuu ja teised.

Noorte kommentaarid:

Laager oli kõik okay, aga vastutegevus ei olnud eriti tasemel, vähemalt meie ei puutunud nendega kokku. Paljud soovivad samalaadset üritust ka talvel.

Heli Tuisk

Taga vasakult: Riho Havi ja Kert Vilt
Ees vasakult: Oliver Liir, Toivo Sikkell ja
Revo-Kaur Kreegi

KIRJANDIVÕISTLUSE EDUKAMAD

8. oktoobril toimusid Kärda Ühisgümnaasiumi teabemajas Hiiumaa koolide 8. ja 9. klasside õpilaste kirjandivõistlused, kust võttis osa 26 koolide parimat kirjandikirjutajat.

Populaarseimaks osutus teema „Meri, oled sa sõber või vaenlane?“, järgnesid „Unistan maakodust“, „Ka loomad vajavad hellust ja armastust“, „Tähistaeva lummuses“, „Hoolimatu ja mitteturvaline Eesti“, „Head asjad sünnivad siis, kui sa tõsiselt hoolid“ ning „Kui hingejõudu

ei ole, pudeneb kõik laiali“.

Eripreemia võitis Kristina Valdman Palade Põhikooli 9. klassist (õpetaja Aare Ristmägi), kelle töö kandis pealkirja „Meri, oled sa sõber või vaenlane?“

Meie valla koolidest olid tublid:

9. klass — III koht Dagmar Laevameister (Suuremõisa PK, õpetaja Marika Mägi).

Äramärgitud tööd — Kert Vilt ja Urmo Tubala (Suuremõisa PK, õpetaja Marika Mägi)

— Suuremõisa PK (õpetaja Marika Mägi).

8. klass — I koht Elis Kiin Palade PK (õpetaja Aare Ristmägi).

II koht Triin Salin Palade PK (õpetaja Aare Ristmägi).

(Allikas: Marika Mägi, Hiiu Leht, 23. oktoober)

Palju õnne tublidele kirjandikirjutajatele ning nende juhendajatele!

Päästeameti tulevik Hiiumaal?

25. septembril tutvustas vallavanem Ants Orav volikogule Siseministeeriumi plaani Hiiumaa päästeameti tulevikust, mis näeb ette meie vallast Suuremõisa depoo kadumist. Siseministeeriumi kavatsus valmistab Pühalepa valla volikogule nõrdimust ning volikogu arvates ei taga reform Pühalepa valla elanikele ja tervele Hiiumaa elanikkonnale piisavat turvalisust.

Esialgse reformi mõte oli kaotada ära kolm depood: Suuremõisas, Käinas ja Kõrgessaares. Viimasel ajal on siiski räägitud, et Käina depoo renoveeritakse ja jääb töösse. Pühalepa vallale tagab see suurema turvalisuse, kui Käinasse jääb depoo alles.

Hiiumaa omavalitsuste juhid, maavanem ja kolm Riigikogu liiget Hiiumaalt on pöördunud siseministri poole mureliku ühiskirjaga Hiiumaa päästeameti tuleviku osas.

Vastuseks kirjutas siseminister Jüri Pihl:

SISEMINISTEERIUM

Päästetööde tegemise valmisolek Hiiumaal

Täname Teid ettepanekute eest Hiiumaa päästealase reageerimisvõimekuse ümberkorraldamiseks.

Vastavalt Siseministri 04.01.2001 määrusele nr 3 „Riigi päästeasutuste struktuuriüksuste paiknemine“ on Hiiumaa päästealane valmisolek tagatud läbi Kärkla keskkomando ja selle eraldipaikneva meeskonna Kõrgessaare alevikus ning Käina tugikomando. Tulenevalt Käina depoohoone ebarahuldavast seisukorrast on Käina tugikomando meeskond jaotatud kolme asukohta (Käina, Emmaste ja Pühalepa). Seega võib tõepoolest väita, et valmisolek on tagatud viie päästeüksuse kaudu, kuid tegelik sündmuste lahendamise võimekus ei ole veel läbi paranenud.

2006. ja 2007. aastal läbiviidud päästealase võimekuse ja mõjutegurite analüüsi käigus vaadeldi valmisolekut eri liiki päästetöödeks olemasoleva päästekomandode võrgustiku baasil. Arvestades päästetööde teostamise eripära ja ohutusnõudeid, ei saa alla kolmeliikmeline päästemeeskond teostada kõiki päästetöid, sh kannatanute päästmist põlevast hoonest. Seetõttu ei ole päästetööde tegemise tulemuslikkust (inimelude päästmist) silmas pidades otstarbekas ka

näiteks kolme kaheliikmelise päästemeeskonna moodustamine kahe professionaalse kolmeliikmelise päästemeeskonna asemel.

Eelseisval aastal ei ole plaanis läbi viia muudatusi riigi päästeasutuste struktuuriüksuste paiknemises, kuid arvestades Hiiumaa päästedeepoode töökeskkonna alast seisukorda, tuleb leida lahendused neis tingimustes parima võimaliku kaitse tagamiseks. Täiendava analüüsi läbiviimisel päästeüksuste võrgustiku osas kaalutakse sellesse protsessi ka piirkonna kohalikud omavalitsused, et leida ühtlaselt head taset tagav ja majanduslikult ratsionaalne lahendus.

Siseministeerium ja Päästeamet arvestavad päästealase valmisoleku planeerimisel tasakaalustatud ja terviklikku turvalisuse taseme tõstmise vajadust. Loodame, et pakutud piirkonda terviklikult käsitlevad lahendused rahuldavad Hiiumaa kohalike omavalitsuste ootusi. Lisaks peame oluliseks rõhutada veelkord ka vajadust suunata enam tähelepanu õnnetusi ennetavatele ja riske maandavatele tegevustele ning paljude osapoolte vahelisele koostööle selles.

Lugupidamisega,

Jüri Pihl
Minister

Kärkla päästekomando tehnika Palade kooli juures

Alustas päästeala huviring noortele

Noorteringi oodatakse eelkõige päästja elukutsest huvitatuid. (ETV24)

Päästja elukutsega seonduvast huvitunud noored alustavad oktoobrist päästeala huviringis.

Alates oktoobrist alustab Lääne-Eesti Päästkeskuse eestvedamisel Lääne re-

gioonis seitse päästealast noorteringi.

Seitsme tubli ringijuhi hulka kuulub ka Hiiumaa Käina tugikomando meeskonnavanem Silver Treiman. **Hiiumaa ringinoored käivad koos Suuremõisa Noortekeskuses igal esmaspäeval kell 17.00 ja tegutsevad Pühalepa abikomando juures.** Lisainfo Silver Treiman 56636531.

Päästeala noorteringis tutvustatakse noortele päästeala erinevaid valdkondi ja päästja elukutset, samuti propageeritakse päästetöötajatele omaseid väärtusi; teadmisi saavad 13–15-aastased noored.

Päästealase ennetustegevuse kaudu arendatakse ringis laste tegutsemisoskust ja süvendatakse mõtlemisvõimet. Samuti saab ringist teadmisi ning oskusi õnnestuste vältimiseks ja sellest, kuidas ennast, oma lähedasi ning sõpru õnnetuses aidata.

Õppeaasta jooksul tutvuvad noored päästesüsteemiga, saavad teadmisi tule-, vee- ja liiklusohutusest, päästevarustusest, tehnikast jpm. Liiklusohutusest ja esmaabist jagavad teadmisi oma eriala spetsialistid.

Selleks, et noored saaksid testida õpitut, korraldatakse ringidevahelisi võistlusi, mis peaks olema hea motivaator ringis osalemiseks ning kinnistama õpitut paremini.

Päästeala noorteringide õppeaasta kestab oktoobrist aprillini, huviringi töö toimub üks kord nädalas. Koolivaheajal ringid ei toimu.

Lisainfo:

*Kristi Raidvere
Lääne-Eesti Päästkeskus
ennetustöö peaspetsialist
tel. 5326 7606*

2009. aastast muutub suitsuandur igas majapidamises kohustuslikuks

2009. aasta juulist peab igas majapidamises olema vähemalt üks suitsuandur, suitsuandur igas toas annab lisakaitse.

Siiski ei tasu jääda ootama pooleteise aasta pärast rakenduvat nõuet, sest tulekahjud puhkevad iga päev. Selle aasta üheksa kuuga on üle Eesti tulekahjudes hukkunud piltlikult kaks reisibussitit inimesi, ligi 90 meest ja naist, neist enamik oma kodus.

Riskifaktorid tulekahju tekkeks on vanad elektrijuhtmed, lagunenuid pliit või ahi, hooletu suitsetamine. Kõige sagedasem tulekahju põhjus on aga hooletus lahtise tule kasutamisel. Hajameelne ja hooletu võib olla iga inimene, teised pe-

rekonnaliikmed, põlengu võib põhjustada ka hoopis naaber.

Selle aasta septembri alguse seisuga on üle Eesti eluruumides toimunud ligi 1400 tulekahju, mis on 63 % kõigist hoonetes puhkenud tulekahjust. Suitsuanduri ülesanne on tulekahjust eluruumis teada anda, kui tulekolle on veel väike ning veel annab päästa nii inimesi kui vara.

Enamik inimesi peab tuleohutust oluliseks, kuid vaid kuuendikku kodudest on paigaldatud suitsuandur. Raske tulekahju üle elanud inimesed räägivad päris tihti päästjatele, et esimese asjana ostavad uude koju suitsuanduri. Vara on taastatav, kuid inimese elu tagasi ei saa. Targem on ennast kaitsta kui hiljem kahetseda.

• Üks suitsuandur majapidamises paigaldada magamistubade vahelisse koridori. Kui kodus on mitu suitsuandurit, panna need magamistubadesse ja elutup-

pa.

• Kööki ei tasu suitsuandurit paigaldada, toidu valmistamisel hakkab andur valehäiret andma. Valehäireid võivad põhjustada ka veeaur ja ehitustööde tolmu.

• Suitsuandur kinnita kindlasti kruvidega lakke.

• Vaheta suitsuanduri patareid kord aastas, andur annab patarei tühjenemisest ka ise märku, vaikselt perioodiliste helisignaallidega.

• Tühja patareiga või sahtlisse unustatud suitsuandurit ei ole kasu.

• Suitsuanduri töökorras olekut saab kontrollida anduril oleva testnuppu vajutades.

• Vaheta suitsuandur välja iga 10 aasta järel.

Sirle Matt

Lääne-Eesti päästkeskus

„Ole nähtav! Kanna helkurit – Sind oodatakse koju!“

Aastal 2006 hukkus pimedal ajal liigeldes kokku 35 ning sai vigastada 245 jalakäijat. Neist asulavälisel teel pimedal ajal liigeldes hukkus 28 ja sai vigastada 43 jalakäijat.

29. oktoobril algas kampaania „Ole nähtav! Kanna helkurit — Sind oodatakse koju!“

Kõnniteeta ja valgustusega, enamasti asulavälisel teel liigeldes satuvad liiklusõnnetusse helkuri puudumisega seo-

ses just vanemaealised inimesed, kellele helkuri kasutamise vajalikkusest teavitades on suunatud ka iga-aastaselt läbiviidavad liiklusohutuskampaaniad.

Märgime Maanteeameti kodulehel ära kõik vallad ja vallalehed, kes on helkurikampaaniat reklaami avaldamisega toetanud ning helkuri kandmise teemat seeläbi tähtsustanud.

Ohutut liiklemist soovides,

Kerstin Siim

Maanteeameti liiklusohutuse osakond

Suuremõisa Postipank sai elektroonilise sisu

Peaaegu igas Eestimaa suuremas või väiksemas paigas on meil kõigil võimalus minna igamehe panka — Postipanka. Nagu nimigi ütleb, on Postipanga puhul tegemist nii postkontori kui ka pangaga, kusjuures teenuste valik on pea sama lai kui päris pangas.

Postiasutusi on Eestis üle 500 — samapalju on ka Postipanku. Neist 129 on elektroonilised, teised esialgu mitte. Erinevus on selles, et elektroonilises Postipangas saab tehinguid teha reaalajas, teistes toimub see mõningase viivitusega. Väliselt tunneb elektroonilise Postipanga ära Postipanga valguskasti järgi.

Alates 4. septembrist töötab ka Suuremõisas elektrooniline Postipank. Seega kõik, kellel on vaja arveid maksta, raha välja võtta või pangalepinguid sõlmida, saavad oma aega ja sõiduraha kokku hoida ega pea minema Kärddlasse, kus asub lähim SEB Eesti Ühispanga kontor. Reaalajas pangateenuseid saab kasutada siinsamas, Suuremõisa Postkontoris.

Eesti Posti ja SEB Eesti Ühispanga koostöös sündinud Postipanga eesmärgiks ongi pakkuda igale inimesele pangateenuseid just temale kõige lähemal asuvas postkontoris. Seda on üheskoos

edukalt tehtud juba kümme aastat.

Igaüks, sõltumata kodupangast, saab Postipanka kasutada oma igapäevaste finantstehingute tegemiseks. Ja kui rahaasju ajada pole, saab Postipanga klienditeenindajaga lihtsalt juttu ajada — õiget teeotsa küsida, ajalehte osta või niisama kaeda, mis asi see Postipank on. Tavaliselt asuvad postkontorid just keskustes, olgu see siis suurem või väiksem koht.

Elektroonilistes Postipankades saavad sularahatehinguid ja sularahata arveldusi teha kõikide pankade kliendid. Siiski tasub avada Postipangas SEB Eesti Ühispanga arvelduskonto ja võtta deebetkaart, sest SEB Eesti Ühispanga klientidele on sularaha väljavõtt ja oma kontole sissemaks tasuta. SEB Eesti Ühispanga arvelduskonto omanikud saavad Postipangas tasuta sõlmida ka Internetipanga, otse- ja püsikorralduse ning telefonipanga lepinguid.

Arvelduskonto avamine koos deebetkaardiga on Postipangas tasuta. Soovi korral on võimalik vormistada Postipanga kaart, mille saab kohe kätte. Postipanga kaart on tavaline deebetkaart, millel on küll mõningal määral vähem funktsioone (kaupluses ei saa ostude eest maksta), kuid see-eest puudub kaardil kuuhooldustasu.

Postipanga teenuseid ei saa kasutada ajal, mil postkontor on suletud. Seega on vajalik teada postkontori lahtioleku aega. Suuremõisa postkontor pakub Postipanga teenuseid esmaspäeviti kella 9:00–13:00, teisipäeviti, neljapäeviti ja reedeti kella 8:30–15:00 ning kolmapäeviti kella 9:00–18:00.

Elu areneb, koos sellega ka Postipank. Juba selle aasta lõpuks lisandub palju olulisi säästu- ja laenuoteid, mida igaüks saab lihtsalt, mugavalt ja kiiresti oma kodukandis kasutada.

Veel saab Postipanga teenuste kohta lugeda SEB Eesti Ühispanga ja Eesti Posti kodulehekülgedelt: www.seb.ee ja www.post.ee.

Meeldivate kohtumisteni Suuremõisa Postipangas!

Uuendatud on ka Postipanga logo, millele on lisaks nimetusele kantud Eesti Posti ja SEB Eesti Ühispanga sümbolika. Postipanga logo kandvate valguskastide paigaldamist alustatakse elektroonilistele Postipankadele lähiajal.

Pühalepa valla riiklikult kontrollitavast joogiveest

Pühalepa valla põhiliseks põhjaveekogumiks on silur-ordoviitsium ja kasutatakse valdavalt madalate 30–40 m sügavuste kaevude vett, mis on hea kvaliteediga põhjavesi, kuid mille tootlikkus on väga erinev, keskmiselt 5–6 l/s. Veetase on maapinnaligidane. Üksikute kaevudega on avatud ka ordoviitsium-kambriumi veekompleks 130 m sügavuseni. Puurkaevude konstruktsiooni tõttu on side ka ülemise ordoviitsiumi veega. Kohati saadakse suurema kloriidide sisaldusega põhjavett, võimalik, et suurem soolasus tuleb just ordoviitsiumi veekihi. Paluküla kerkealalt („Kärddla kraater”) saadi ju omal ajal mineraalvett.

Tervisekaitseinspektsiooni riikliku järelevalve all on kaks suuremat ühisveevärki — Suuremõisa küla ja Tempa küla Hellamaal, kusjuures joogivee kaittele ja mõlemas kohas AS Kärddla Veevärk. Suuremõisa küla toidab oma puurkaev

(1975.a. puuritud ja 30 m sügavune). Suuremõisas ja ka Tempa külas (1967.a., 30 m) on planeeritud ehitada veepuhastussüsteem ja trassirenoveerimine. Projekteerimistööd on lõpetatud, kuid rahastamise probleemid seisavad veel ees.

Peale nimetatute on Pühalepa vallas riikliku järelevalve all veel veevarustus Heltermaa sadamas, Suursadamas ja Salinõmme puhkekeskuses ning Paladel, kuhu vesi tuleb Kärddla veevõrgust.

Tuletame meelde, et enesekontrolli raames peavad majutusasutuste veevaldajad vett kas tasuta eest või tasuta edastamise korral veekvaliteeti kontrollima tihedusega, mis vastab sotsiaalministri 31.07.2001.a määruses nr 82 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid” kehtestatud ehk üks kord aastas tavakontroll ja 10 aasta jooksul süvakontroll. Nimetatud määruses kehtestatakse kvaliteedinõuded vee mikrobioloogilistele, keemilistele (sh indikaator-) ja radioloogilistele näitajatele. Mikrobioloogilised näitajad peavad olema 0-id, kolooniate arv 22° C juures alla 100, raudsisaldus peab olema alla 0,2 mg/l (ehk 200 mikrogrammi liitris). Sellise raudsisalduse peab vesi saavutama

2013. aastaks. Pärnu Tervisekaitsetalituse Hiiumaa osakonna poolt on AS-ile Kärddla Vesi väljastatud kvaliteedinõuetele mittevastava, kuid tervisele ohutu joogivee müümise load nr 18 (Suuremõisa) ja 19 (Tempa), mis kehtivad kuni 25.05.2009.a. Suuremõisas on raudsisalduseks lubatud kuni 350 mikrogrammi liitris ja värvuseks 2,6 NHÜ (nefelomeetrilise hägususe ühikut) ning Tempa külas rauda kuni 1000 mikrogrammi liitris, värvus 63 NHÜ ja oksüdeeritavus 57 mg/l.

Ka Heltermaa sadama vesi ei vasta nõuetele raudsisalduse tõttu. On vormistatud tervisele ohutu vee müümise luba nr 25 (kuni 03.04.2009.a) raudsisaldusega kuni 600 mikrogrammi liitris. Salinõmme puhkekeskuse vesi ei vasta nõuetele raudsisalduse tõttu ja on vormistatud müümise luba nr 26 (17.04.2010.a) raudsisaldusega kuni 1000 mikrogrammi liitris, värvus 9 kraadi, hägusus 6 NHÜ.

Kokkuvõttes tuleb öelda, et Pühalepa riiklikult kontrollitav joogivesi on tervisele ohutu, kuid veevaldajatel tuleb lähiaastatel teha tööd rauaärastuse paikapanemisel, mis on küllaltki kulukas ette-

võtmine, samuti ka torustike ja mahutite väljavahetamisel, et 2013.a. tagada elanikele nõuetele vastav joogivesi.

Meeldetuletuseks:

Pärnu TKT Hiiumaa osakond teavitas elanikke 22.06.06 Hiiu Lehes, et meie labor (Kärdla, Uus tn 16) teeb iga kuu

viimasel täisnädalal joogivee analüüse raua sisaldusele. Üks analüüs maksab 160 krooni. Info telefonil 4632158.

Ja päris lõpetuseks tahaksin öelda majutustevõtete omanikele, et vastavalt määrusele peab majutustevõttes joogivesi vastama nõuetele, et see aga nii on, saab tõestada analüüsitulemuse ettenäi-

tamisega. Seega üks kord aastas ja soovitatavalt enne suvitushooaja algust, tuleks teha joogivee mikrobioloogiline analüüs.

Aino Kerde,
Pärnu Tervisekaitsetalituse
Hiiumaa osakonna juhataja

Pühalepa Lustilised ***1997-2007***

Hellamaa Perekeskuse juures tegutsev eakate seltsing „Lustilised” tähistab käesoleval aastal oma tegevuse

10. aastapäeva.

Tähtpäeva raames toimub mitmeid ettevõtmisi; on avatud fotonäitus „Lustiliselt läbi aastakümne”.

Üritused kulmineeruvad kontserdiga Palade Põhikooli saalis, kus laulame, tantsime, teeme nalja ja oleme muidu lusti täis. Samas pakume ka näksimist-rüüpamist ja head seltskonda.

Kõik, kes soovivad meid kuulata-vaadata ja ennast näidata, on teretulnud Palade Põhikoolis 25. novembril.

*Kontsert algab kell 14.00
Pidu lõpeb, kui kõik on TEHTUD!
Kohtumiseni!*

Lustilised

Kursused Suuremõisa Tehnikumis

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Suuremõisa Tehnikum kutsub osalema Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest finantseeritavatele kursustele, kus õppetöö on osalejatele TASUTA.

Eelistatud sihtgrupiks on madalama haridustaseme (I ja II tase) ja madalama konkurentsivõimega, piisavate õpikohtade olemasolul ka kõrgema haridustasemega inimesed.

1. MAHETALUNIKE KESKKONNAALANE TÄIENDÕPE

Toimumise aeg: 20. ja 21. novembril ning 4. ja 5. detsembril. Kursuse kestus: 24 õppetundi, s. o. 4 õppepäeva, grupi suurus 15 inimest.

Õpetajad: Ly Kogermann, Ingrid Metsvahi, Elle Aasma, Tiit Alas Hiiuamalt ning Annika Veidenberg Viljandimaalt, Aivar Pikkmeets Pärnumaalt ja Aivar Kallas Saaremaa Maheköögist.

Teemad:

- uuendused Mahepõllumajanduse seaduses,
- taimekasvatus, loomakasvatus, töötlemine ja turustamine,
- kogemused praktikutelt,
- muljeid Prantsuse mahetaludest.

Kursusel osalemise soovist palume teada anda telefonil 46 94 391

meilil: aira@smt.edu.ee

2. ALGAJA IKT (ARVUTIÕPETUS)

Toimumise aeg: 14., 15., 20. ja 21. novembril.

Kursuse kestus: 16 õppetundi, s.o. 4 õppepäeva, grupi suurus 10 inimest.

Õpetajad: Külli Jesmin ja Lea Oolmets Suuremõisa Tehnikumist.

Teemad:

- tekstitöötlus,
- interneti kasutamine,
- avalike teenuste kasutamine internetis.

Kursusel osalemise soovist palume teada anda telefonil 46 94 391

meilil: kylli@smt.edu.ee

Eesti Kutsehaigete Liit

Eesti Kutsehaigete Liit korraldab 17. novembril 2007 kell 11 Hiiuamaa Maavalitsuse saalis kutsehaigetele ja teistele asjasthuvitatutele koolitus-, nõustamis- ja teabepäeva.

Üritusel tutvustatakse kutsehaiguse taotlemist, töökirjelduse koostamist, Võlaõigusseaduse alusel kahju hüvitamist, hüvitise

arvestamise metoodikat, puuetega inimeste rehabilitatsiooni võimalusi ning 2008. aastal kehtima hakkavat puuetega inimeste sotsiaaltoetuste eelnõu.

Juriidiline nõustamine.

Osavõtt tasuta.

Teave E, T, N kella 9–15

Eesti Kutsehaigete Liidu tegevjuht Aino Muru telefonil 736 7127, muul ajal 5666 3407

Sügispidu

Reedel, 23. novembril kell 20.00

Palade Põhikooli saalis

Külas Põllumajandusministeeriumi laulukoor

Õhtujuht Jaan Kirss

Tantsuks mängib Kirss „n’ Garden. Üllatusshow!

Kohal ka „Luige Baari” puhvet

Laudade tellimine tel. 46 36 840 või 5333 7354

Pääse: 25 kr.

Transport Suuremõisa bussipeatusest Paladele ja tagasi

LASTELE

VÄRVI!

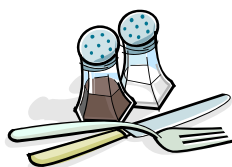

© Klink'07

T e a t e d

Suursadama söökla

Avatud: E-R 12.00-14.00
 Võimalik tellida pidulaudu
 tel: tööl 5279564; kodus: 4694507
 (Helle Raudsepp)

Meie hulgast lahkunud

Elmu Altmets
 (9.10.2007)
 Elga Laupa
 (15.10.2007)

Avaldame sügavat kaastunnet lahkunute omastele

Tervitusi Perekeskusest!**ALGAVAD MÄLUMÄNGU-TURNIIRID**

Lugupeetud mälumängurid!

Hellamaa Perekeskus kutsub kõiki huvilisi osalema Pühalepa valla külade **mälumängu-turniiril**.

Võistkonna suuruseks on kolm mängijat. Ühte küla võib esindada piiramatult arv võistkondi, samas on ka lubatud moodustada mitme küla peale ühine võistkond.

Mälumängud toimuvad alates novembrist iga kuu esimesel kolmapäeval.

Võistkondadel palume **registreeruda 5. novembriks telefonil 469 4630**.

Esimene mälumäng toimub 7. novembril kell 19.00 Hellamaa Perekeskuses.

Hellamaa Perekeskus korraldab 13. novembril **Tahkuna militaarmuuseumi külastuse**.

Buss väljub Perekeskuse juurest kell 10.00. Osalussoovist anna teada telefonil 4694630.

Kolmapäeviti kell 12.00 **lauluproov** Aune Orgi juhendamisel.

Neljapäeviti kell 17.30 **tantsuproov** Tiiu Vannase juhendamisel.

Perekeskuses **müügil kaltsuvaibad**.

Meie juures on võimalik pesta pesu, üürida ruume, tellida autot arsti juurde sõiduks.

Meie valda sündinud

Jandra Liit (17.10.2007)

(Vanemad: Kairi ja Kalmer Liit)

Õnnitleme vanemaid!

Pühalepa Vallavalitsus ja vallavolikogu õnnitlevad oktoobrikuu juubilare ja eakaid sünnipäevalisi:

*Eeve Kuli
 Ülo Lüll
 Raivo Avango
 Peeter Koppel
 Heinar Ervin
 Aili Prikk
 Irene Peedu
 Ats Teesalu
 Virve Kruusamägi
 Taimi Paes
 Enno Remmelkoor
 Eha Remmelkoor
 Salme-Loreida Maar
 Ilma Leika
 Esta Samm
 Helga Voolma*

Palju õnne!

Pühalepa valla leht * Väljaandja: Pühalepa vallavalitsus (tel.: 463 6842) * Kaastöid ootame meiliaadressil: antti20@hotmail.ee * Kuulutuste, teadete lisamine lehte: tel. 463 6840